

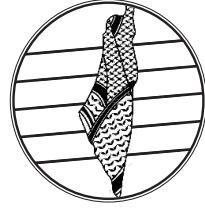

NORMAN G. FINKELSTEIN

1953 doğumlu Amerikalı siyaset bilimci ve aktivist. İsrail sorunu üzerine kaleme aldığı kitaplarla ve verdiği konferanslarla tanınıyor. 1982 yılında İsrail'in Lübnan'ı işgali esnasında günler boyunca sürdürdüğü protestosu ve açtığı "İsrailli Naziler - Lübnan'da Soykırımı Durdurun" pankartı hayatı boyunca verdiği mücadelenin özeti niteliğindedir. *Holokost Endüstrisi*, yazarın baş yapıtı olarak görülebilir. Bu eser yirmiden fazla dile çevrildi ve yazarın akademideki işinden kovulmasına ve Filistin'e girişinin yasaklanmasına kadar bir dizi soruna yol açtı. Finkelstein, İsrail sorununa dair çalışmalarını hala sürdürmektedir.

UTKU UMUT BULSUN

1978'de Kırklareli'nde doğdu. İstanbul Üniversitesi Batı Dilleri Edebiyatı ile Eskiçağ Dilleri bölümlerinde öğrenim gördü. Yüzerce kitabın çevirmenliğini ve editörlüğünü üstlendi. Uzun yıllardır editör, genel yayın yönetmeni ve genel koordinatör olarak yayın dünyasının içinde bulunuyor.

NORMAN G. FINKELSTEIN

HOLOKOST ENDÜSTRİSİ

Yahudi Acılarının İstismarı

Tercüme: Utku Umut Bulsun

HOLOKOST ENDÜSTRİSİ

KUTADGU / DAL - DÜZEN - SİYON

Yayınevi Editörü : Ramazan Serhat Aslan
Yayın Yönetmeni : Muhammed Yasin Can
Yayınevi Ser. Nu. : 53697

Holokost Endüstrisi Yahudi Acılarının İstismarı
The Holocaust Industry Reflections on the Exploitation of Jewish Suffering
ISBN | 978-625-98851-1-7
Kutadgu Yayınları'nın 11. eseridir.

Norman G. Finkelstein tarafından kaleme alındı.
Utku Umut Bulsun tarafından tercüme edildi.
Haluk Hepkon editörlüğünü üstlendi.
Firdevs Erva Genç son okumasını gerçekleştirdi.

Kapak **Zeyd Karaaslan** tarafından tasarlandı.
Mizanpaj **Duran Aydos** tarafından yapıldı;
metinde 11 punto Baskerville fontu kullanıldı.

3. Baskı, 1. Edisyon, Şubat 2024, İstanbul

© Bu kitabın Türkçe yayın hakları, Kutadgu Yayınları tarafından
Verso Books'tan alınmıştır.

Baskı, Yılmaz Basımevi (Mat. Ser. Nu: 49749)

KUTADGU

Aziz Mahmud Hüdayi Mah. Tepsi Fırını Sok. No:9/3
Üsküdar/İstanbul
0 850 304 17 58
kutadgu.com.tr
iletisim@kutadgu.com.tr
@kutadgu_m (twitter, instagram, youtube)

İÇİNDEKİLER

<i>Sunuş</i>	9
Teşekkür	13
İkinci Edisyona Önsöz	15
Birinci Edisyona Önsöz	19
Giriş	23
I HOLOKOST’U SERMAYEYE ÇEVİRMEK	29
II SAHTEKÂRLAR, TÜCCARLAR ve TARİH	59
III ÇİFTE VURGUN	97
EK 1: HOLOKOST TAZMİNATLARINA DAİR	161
EK 2: İSVİÇRE BANKALARI DAVASINA DAİR	189
EK 3: S. E. EIZENSTAT’IN <i>KUSURLU ADALET’İNE</i> YANIT	217
Dizin	279
<i>Atıf ve Bilgi Sayfası</i>	286

Sunuş

İsrail bugün her zamankinden daha çok Holokost Endüstrisine ihtiyaç duyuyor. 17 Ekim 2023 tarihinde bir gecede beş yüzden fazla masumun katledildiği Gazze El-Ehli Hastanesi Soykırımı, İsrail'in ve Amerikan Yahudilerinin, İsrail'e yönelik uluslararası kamuoyu desteğini garantiye almak için Holokost kartını daha da açıktan oynamalarına yol açtı. İsrail'in her beş dakikada, bir çocuğu katlettiği bu soykırım atmosferi, Hastane Soykırımından sadece altı gün sonra ABD, Almanya, İngiltere, Fransa, Kanada ve İtalya'nın ortak bildirisıyla aklandı ve meşrulaştırıldı. Bu desteğin küresel çapta en temel enstrümanı ise holokosttu.

Holokost Endüstrisi geçtiğimiz çeyrek asrın en ses getiren kitaplarından birisi oldu. Otuza yakın dile çevrildi, birçok tartışmaya sebebiyet verdi ve kendisinden sonra yazılan kitaplara öncülük etti. Finkelstein'in işsiz kalmasına, bir nevi sürgün hayatı yaşamasına ve Filistin'e girişinin yasaklanmasına kadar uzayan bir dizi soruna yol açtı. Fakat Finkelstein'in tesiri yazdığı kitaplar ve yaptığı konuşmalar sayesinde sürekli genişledi ve onu İsrail sorununun akademik düzeyde önemli figürlerinden biri haline getirdi.

Finkelstein'in holokost endüstrisi ile kastettiği, Nazi Almanya'sında Yahudilerin uğradığı acıların bugün İsrail ve Amerikan Yahudi elitleri eliyle istismar edilmesi ve bu sayede İsrail'in yetmiş yıla yayılan soykırım politikasının meşrulaştırılmasıdır. Altı Gün Savaşları sonrasında İsrail'in uluslararası kamuoyu nezdinde desteğe ihtiyaç duyduğu bir ortamda holokost, bir tür ideolojik silah olarak geliştirilmiş ve bu sayede İsrail'in kurban devlet imajı pekiştirilmiştir.

Holokost'un bu kullanımı sayesinde başta ABD olmak üzere hemen tüm Batı ülkeleri İsrail'e açık destek verir bir pozisyonda mevzilenmiş ve İsrail sorunu mevcut politik atmosferle tamamen alakasız bir şekilde Alman Nazi politikaları üzerinden okunur hale gelmiştir.

Finkelstein'in da dediği gibi "Holokost ideolojik olarak bir kez biçimlendirildikten sonra İsrail'e yönelik eleştirileri saptırmak için mükemmel bir silah olduğunu kanıtladı. Benim de bu kitapta tam olarak göstermek isteyeceğim şey budur. Burada vurgulanması gereken, Holokost'un Amerikan Yahudi elitleri için de İsrail ile aynı işlevi gördüğüdür: Yüksek bahisli bir iktidar oyununda paha biçilemez bir koz."

Siyonist politika ve İsrail sorununa ilişkin suni konsensusa muhalif fikir üreten herkesin, anti-semitist ifadesiyle damgalandığı bu *delilik çağı*nda Finkelstein'in korunaklı kalesi, onun Yahudi kimliği oldu. Anne ve babasının Nazi kamplarını tecrübe etmiş ve oradan kurtulan kişiler olması, akrabalarının birçoğunun bu kamplarda yaşamını kaybetmesi Finkelstein'in tezlerinin, yine onun tabiriyle "tarihteki bir zulmü anımsatarak günümüzde yapılan bir eleştiriyi saptırmak" olarak özetlenebilecek anti-semitizm yaftasıyla karalanmasının önüne geçti. Bizatihi kendisi Yahudiydi ve İsrail'e anne babasının yaşadıklarının çok daha fazlasını Filistinlilere yaşattığı için karşı çıktığını söylüyordu. Bu, tezlerinin tesirini artırdı ve basit bir yaftayla göz ardı edilmesini engelledi.

Finkelstein'in metni bir noktada takibi dikkat isteyen bir anlatı çiziyor. Birçok özel isim, tarih, kurum ve kuruluş adı arasında bağlantıları takip etmek, kitap için yoğun bir okumayı mecbur kılıyor. Kitabın sonraki baskılarında eklenen ve son kısımda yer alan ekler ise bilhassa Holokost tazminatları ve İsviçre bankaları hususunda detaylı bir okuma imkanı sunuyor.

Finkelstein, politik mevzilenişin tarihini 1982 yılına, İsrail'in Lübnan'ı işgaline dayandırıyor. O günlerde İsrail'in New York Konsolosluęu önünde açtığı pankart anlamını bugün de artan bir şekilde koruyor: "İsraili Naziler - Soykırımını Durdurun." Tam da bu sebeple, Holokost Endüstrisini, tekrar tekrar okunması gereken bir mevsimde olduğumuzun bilinciyle, Filistin'in şerefli milletine bir selam mahiyetinde yayınıyoruz.

Kutadgu'nun yeni kitaplarında buluşmak üzere,
İyi okumalar.

R. Serhat Aslan

“Bana göre, Holokost öğretilmiyor, satılıyor.”

Haham Arnold Jacob Wolf
Hillel Yöneticisi, Yale Üniversitesi*

Teşekkür

Bu kitabı hazırlama fikrini Verso’dan Colin Robinson verdi. Roane Carey, fikirlerimi uyumlu bir şekilde kâğıda dökmemi sağladı. Kitabın hazırlanışının her aşamasında Noam Chomsky ve Shifra Stern bana yardımcı oldular. Jennifer Lowenstein ve Eva Schweitzer taslaklarımı eleştirerek katkıda bulundular. Rudolph Baldeo kişisel desteğini eksik etmedi. Hepsine minnettarım. Bu sayfalarda ailemin bana bıraktığı mirası sundum. Buna bağlı olarak, kitabı iki kardeşime, Richard ve Henry ile yeğenim David’e adıyorum.

* Michael Berenbaum, *After Tragedy and Triumph* (Cambridge: 1990), 45.

İkinci Edisyona Önsöz

Bunlar benim Holokost endüstrisiyle ilgili son sözlerim olacak. Bu kitabın önceki baskılarında, uzun zamandır söylemek istediğim şeylerin hemen hemen hepsini söyledim: Sonunda (klişenin kusuruna bakmayın) içim rahat. Diğer yandan, yayıncılarımdan İsviçre bankaları meselesine odaklanan ikinci bir edisyon istedim ve onlar da yüce gönüllük göstererek kabul ettiler. Asıl endişem, okuyuculara ve özellikle de gelecekteki araştırmacılara tam olarak ne olduğunu anlatabilmek ve bu dezenformasyon yığını arasında nereye bakacakları konusunda rehberlik etmektir. Ne yazık ki, mahkeme kayıtları çok güvenilir değil. Davada başkanlık yapan hâkim (açıklanmayan fakat rahatlıkla sonuç çıkarabileceğiniz sebeplerden ötürü) hayati önem taşıyan belgeleri gündeme almamıştır. Ayrıca, İsviçre bankalarına yönelik suçlamalar konusunda nesnel bir değerlendirme yapabilecek olan Tazminat Mahkemeleri (CRT) de artık güvenilir değildir. CRT, İsviçre bankalarını temize çıkarma yolunda ilerlerken, çalışmasının ortasında, Holokost endüstrisindeki kilit adamlar tarafından revizyondan geçirildi. Şu andaki tek işlevi, vurguncuların itibarını korumak. Bu gelişmeler, bu baskının yeni notlarında fazlasıyla belgelenmiştir. Holokost tazminat kampanyasının güvenilir bir söylemini engellemek için, yeni ekler bölümünde, Avrupa ülkeleri ve Nazi holokostundan kurtulanların “çifte vurgunu” üzerine karşılaştırmalı bir değerlendirme sunuyorum. Holokost endüstrisinden birinin, bulduklarını tekzip edecek bir yazısını okumaya can atsam da, (yine, anlaşılması zor olmayan sebeplerden dolayı) herhangi birinin karşıma çıkacağından şüpheliyim. Merhum annemin de söylediği gibi, sessizlik de bir yanıttır.

Kişisel hakaretlerden ayrı olarak, kitabıma yönelik eleştiriler genellikle iki kategoriye ayrılıyor. Popüler eleştirilenler bir “komplo teorisi” üreterek hokkabazlık yaptığını ileri sürüyorlar. Solcular ise, kitabın “bankaları” savunduğunu söyleyerek dalga geçiyorlar. Diyebilirim ki, hiçbiri bulgularımı sorgulamıyor. Komplo teorilerinin açıklayıcı değerinin çok fazla olduğu günümüzde bu, gerçek dünyada hiç kimse- nin ya da hiçbir kurumun strateji belirleyip entrikalara bu- laşmadığı anlamına gelmez. Bunun aksine inanmak, büyük komploların dünyevi meseleleri manipüle ettiğine inanmak- tan daha az safça olmayacaktır. Adam Smith, *Ulusların Refa- hı* kitabında, kapitalistlerin “eğlence ya da rahatlatma amaçlı da olsa çok nadir bir araya geldiklerini fakat bu görüşme- lerin halka karşı bir komplo ya da fiyatları yükseltmekle il- gili bir entrika kararıyla sonlandırılmış” yazmaktadır.¹ Bu, Adam Smith’in klasiğini bir “komplo teorisi” mi yapar? As- lında, “komplo teorisi”, gerçeklerin politik olarak yanlış sı- ralanmasına itibar edilmemesi gerektiğini ifade eden bir te- rim olmaktan uzaklaşmaktadır: Clinton yönetimiyle ittifak halindeki Amerikan Yahudi örgütleri, kurumları ve bireyle- ri, saldırılarını İsviçre bankalarının ilk bakışta bir komplo te- orisi (Yahudi karşıtı olduğunu söylemeye gerek yok) olduğu iddiasına yönelmekte fakat İsviçre bankalarının Nazi holo- kostunun Yahudi kurbanlarına ve mirasçılara karşı bir sal- dırı düzenlediğini söylemek komplo teorisi olamamaktadır.

Benim gibi solcu birinin İsviçre bankacılarını neden sa- vunduğu merak ediliyor. Aslında ben Bertolt Brecht’in söy- lediğini söylüyorum: “Bir banka kurmaya nazaran bir banka soymak nedir ki?” Neyse ki, kitap tamamen İsviçreli banka- cılar ya da Alman sanayiciler hakkında değil. Bunun yerine,

1 Adam Smith, *The Wealth of Nations* (New York: 2000), Robert Reich’in giriş bölümü, s.148.

Yahudi toplumunun Őhitlerinin kutsallığını ve tarihsel kayıtların dürüstlüğünü iade ediyorum. Holokost endüstrisinin, gaspçılık curcunası içinde tarihi ve hatıraları yozlaştırmasını kabul edemiyorum. Solcu eleştirmenler, sağ ile ortak bir paydada birleştiğimi iddia ediyorlar. Kimlerle arkadaşlık ettiklerinin pek de farkında değiller. Amerikan ve İsrail zorbalığının rezil savunucuları ve zengin haydutlarla tüccarların tiksindirici çetesiyle yan yanalar. Onları ifşa etmek yerine, “bankalar” hakkında atıp tutan solcu eleştirmenler, gerçeklerden habersizler. Gerçeğin ve ölümün, ahlaki değerleri içinde ne kadar az yer tuttuğunu söylemek üzücü.

Bu kitabın önceki baskılarında teşekkür ettiklerimin haricinde, Michael Alvarez, Camille Goodison, Maren Hackmann ve Jason Coronel’e de yardımlarından dolayı teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

Norman G. Finkelstein
Nisan 2003, Chicago

Birinci Edisyona Önsöz

Holokost Endüstrisi, Haziran 2000'de yayımlandıktan sonra uluslararası bir yankı uyandırdı. Ulusal bir tartışma başlattı ve Brezilya, Belçika, Hollanda, Avusturya, Almanya ve İsviçre gibi pek çok ülkede en çok satan kitaplar listesinin başına oturdu. Büyük İngiliz yayınlarının her biri kitaba en az bir tam sayfa ayırdı. Fransa'da *Le Monde*, iki tam sayfasını ve başyazısını kitaba ayırdı. Sayısız radyo ve televizyon programının yanı sıra, uzun metrajlı belgesellere de konu oldu. En yoğun tepki ise Almanya'dandı. Kitabın Almanca baskısı için düzenlenen basın açıklamasına yaklaşık 200 gazeteci, Berlin'de düzenlenen konferansa ise 1000 kişilik seyirci topluluğu katıldı (bir o kadarı da yer olmadığı için kapıda kaldı). Almanca baskısı üç hafta içinde 130.000 sattı ve bir ay içinde bu kitapla ilgili üç kitap daha basıldı.² Şu anda, *Holokost Endüstrisi*, on altı dilde yayımlanmayı bekliyor.

Kitap, diğer her yerdeki sağır edici uğultuya rağmen ABD'de sağır edici bir sessizlikle karşılandı. Büyük medya kitapçıları, kitaba dokunmadılar bile.³ ABD, Holokost endüstrisinin genel merkezidir. Çikolatanın kansere yol açtığına dair bir belge, muhtemelen İsviçre'den aynı tepkiyi görürdü. Dışarıdaki ilgi göz ardı edilemeyecek boyutlara ulaştığında, güzide yerler edinmiş histerik yorumcular, kitabı hemen yerin altına gömdüler. Bunlardan ikisi dikkat çekiciydi.

- 2 Ernst Piper (ed.), *Gibt es wirklich eine Holocaust-Industrie?* (München: 2001), Petra Steinberg (ed.), *Die Finkelstein-Debatte* (München: 2001), Rolf Surmann (ed.), *Das Finkelstein-Alibi* (Köln: 2001).
- 3 Bkz. Christopher Hitchens, "Dead Souls", *The Nation* (18-25 Eylül 2000).

The New York Times, Holokost endüstrisinin en büyük reklam aracıdır. Jerzy Kosinski, Daniel Goldhagen ve Elie Wiesel'in kariyerlerini ilerletmelerinin başlıca sorumlusudur. Reklam saatlerinde kapladığı yere bakıldığında, Holokost hava durumundan sadece birkaç saniye geridedir. *The New York Times Index* 1999, her zamanki gibi, Holokost'la ilgili tamı tamına 273 madde sıralamaktadır. Karşılaştırmak gerekirse, Afrika'yla ilgili tüm maddeler topu topu 32 adettir.⁴ *The New York Times Book Review*'un 6 Ağustos 2000 tarihli sayısında, Holokost uzmanına dönüşen eski bir İsrail askeri tarihçisi Omer Bartov, *Holokost Endüstrisi*'nin kapsamlı bir değerlendirmesini yapıyor. (*A Tale of Two Holocausts*) Holokost vurguncuları kavramıyla dalga geçen ve kitabı, "Siyon Bilgelerinin Protokolleri'nin roman versiyonu" olarak gören Bartov, hakaret barajını da yerle bir ediyor: "Tuhaf", "rezil", "paranoyak", "cırtlak", "gırcırtı", "utanmaz", "çocuk", "kendini beğenmiş", "küstah", "aptal", "bencil", "fanatik" vs.⁵ Birkaç ay sonraki paha biçilmez bir yazısında Bartov kendini yalanlıyor. "Holokost vurguncularımın gittikçe artan listesi hakkında" ağzına geleni söylüyor ve örnek olarak da "Norman Finkelstein'in *Holokost Endüstrisi*'ni" gösteriyor.⁶

- 4 1999'la ilgili bir Lexis-Nexis araştırmasına göre, Times'ın Almanya muhabiri Roger Cohen'den ulaşan bilgilerin yüzde 25'i Holokostla ilgilidir. "Listening to Deutsche Welle", yapımcısı Raul Hilberg şöyle diyor: "New York Times'ı okuduğum zaman bambaşka bir Almanya görüyorum." (Berliner Zeitung, 4 Eylül 2000) Bu arada, Nazileri imha döneminde ise, Times gözlerini sımsıkı kapamayı tercih ediyor. (Bkz. Deborah Lipstadt, *Beyond Belief* [New York: 1993]).
- 5 Aslında, Mein Kampf'ın yazarı bile Times kitap ekinde daha iyi anlatılmıştır. Hitler'in Yahudi-karşıtlığını eleştirse de, orijinal Times, bu "sıra dışı adamı" şu sözlerle tanımlamıştı: "Almanları birleştirmesi, komünizmi ortadan kaldırışı, gençleri eğitmesi, vatanseverlikle yoğrulmuş bir Sparta Devleti yaratması, Alman karakterine uygun olmayan parlamenter yönetimi sınırlaması, özel mülkiyet hakkını savunması..." (James W. Gerard, "Hitler As He Explains Himself", *The New York Times Book Review* (15 Ekim 1933)).
- 6 Omer Bartov, "Did Punch Cards Fuel the Holocaust?", *Newsday* (25 Mart 2001).

Eylül 2000’de kıdemli editör Gabriel Schoenfeld, yorum bölümünde “Holocaust Reparations-A Growing Scandal” başlıklı öfkeli bir saldırı yazısı yayımlıyor. Bu kitabın üçüncü bölümünde ele alınan konuyu takip ederek Schoenfeld, Holokost vurguncularını yerden yere vuruyor: “Hiç vakit kaybetmeden, rezilce, her yöntemden faydalanıyorlar”, “kutsal dava söylemiyle kendilerini gizliyorlar”, “Yahudi karşıtlığının fitilini ateşliyorlar.” Suçlamaları tam olarak *Holokost Endüstrisi*’ni yansıtısa da, Schoenfeld, burada ve bir dizi Yorum bölümünde daha kitabı ve yazarını “müfrit”, “deli”, “çatlak” ve “tuhaf” sıfatlarıyla karalamaya devam ediyor.⁷ Yine Schoenfeld’in daha sonra *Wall Street Journal*’da çıkan makalesinde, (*The New Holocaust Profiteers*, 11 Nisan 2001), şu sonuca vardığını görüyoruz: “Bugünlerde hatıralarımıza yapılan en büyük saldırılardan biri Holokost inkârcılarından gelmiyor... edebiyattan ve kurbanlarının avukatlığına soyunanlardan geliyor.” Bu suçlama da *Holokost Endüstrisi*’nden alınmadır. Kıbar bir ifadeyle, Schoenfeld beni “çatlak olduğu bariz” biri olarak Holokost inkârcılarıyla aynı kefiye koyuyor.

İster kabaca olsun ister uygun biçimde, bir kitabın bulguları başarıdır. Bartov ve Schoenfeld’in icraatları aklıma merhum annemin bilgece sözlerini getiriyor: “*Chutzpah* [cüret] kelimesini Yahudilerin bulması rastlantı değil.” Tamamen farklı bir notta, Nazi holokostu akademisyenlerinin tartışmasız lideri olan Raul Hilberg’in, *Holokost Endüstrisi*’ndeki tartışmalı argümanlara halk desteğinin olduğunu sürekli belirtmesi, nadiren başıma gelen iyi şeylerden biridir.⁸ Hilberg’in akademisyenliği gibi dürüstlüğü de su götürmez. Belki de Yahudilerin *mensch* [adam] kelimesini de bulması rastlantı değildir.

7 “Holocaust Reparations: Gabriel Schoenfeld and Critics” (Ocak 2001).

8 Bkz. Hilberg’in www.NormanFinkelstein.com’da “The Holocaust Industry” başlığı altında yayımlanan röportajları.

Giriş

Bu kitap, Holokost endüstrisinin hem bir anatomisini vermekte hem de onu itham etmektedir. İlerleyen sayfalarda, “Holokost”un, Nazi holokostunun ideolojik bir yansıması olduğunu ileri süreceğim.¹ Çoğu ideolojide olduğu gibi, bunun da gerçeklikle, zayıf da olsa, bir bağı vardır. Holokost, rastlantısal değil, kendi içinde tutarlı bir yapıdır. Merkezindeki dogmalar, hatırı sayılır politik ve sınıfsal çıkarları muhafaza etmektedir. Aslında Holokost, vazgeçilmez bir ideolojik silah olduğunu kanıtlamıştır. Bu silahın kullanımıyla birlikte, korkunç bir insan hakları geçmişine sahip, dünyanın en ürkütücü askeri güçlerinden biri, kendisini “kurban” devlet olarak gösterebilmekte, ABD’deki en başarılı etnik grup da aynı şekilde kurban statüsü elde edebilmektedir. Bu sahte kurbanlık statüsü, hatırı sayılır servetlerin birikmesine yol açmanın yanında, eleştirilere karşı da bir tür dokunulmazlık kazandırmıştır. Şunu da eklemeliyim ki, bu dokunulmazlıktan faydalananlar, beraberinde getirdiği ahlaki yozlaşmadan da kaçamamışlardır. Bu açıdan bakınca, Elie Wiesel’in Holokost’un resmi sözcüsü olarak gösterdiği performans, tesadüf değildir. Belli ki, Wiesel bu konuma insanlığa olan bağlılığı ya da edebi yetenekleri sayesinde gelmemiş.² Bilakis, Wiesel başrolü oynamaktadır. Holokost’un

-
- 1 Bu kitapta, Nazi holokostu, yaşanmış tarihsel olayları, Holokost ise ideolojik yansımasını temsil etmektedir.
 - 2 Wiesel’in, İsrail’i savunan utanç verici sicili için bkz. Norman G. Finkelstein ve Ruth Bettina Birn, *A Nation on Trial: The Goldhagen Thesis and Historical Truth* (New York: 1998). Başka yerlerdeki sicilleri de en az bu kadar kötüdür. Yeni çıkan bir anı kitabımda, *And the Sea Is Never Full* (New York: 1999), Wiesel, Filistinlilerin çektikleri karşısında

dogmalarını tek tek kusursuzca açıklamakta ve buna bağlı olarak da buradan elde edilen çıkarları korumaktadır.

Bana bu kitap için ilham veren, hakkında bir İngiliz edebiyat dergisinde değerlendirme yazdığım, Peter Novick'in ufuk açıcı çalışması *The Holocaust in American Life* idi.³ Bu kitapta, Novick'le girdiğim eleştirel diyalogu genişletiyorum; çalışmasına pek çok atıfta bulunmamın nedeni budur. *The Holocaust in American Life*, tutarlı bir eleştiriden ziyade kışkırtıcı taslaklar yığını olması nedeniyle, Amerika'nın saygıdeğer skandalları ortaya çıkarma geleneğinin bir parçası oluyor. Skandalları yazan gazetecilerin çoğu gibi, Novick de sadece en rezil istismlara odaklanıyor. *The Holocaust in American Life*, her ne kadar sert ve ferahlatıcı olsa da, köklü bir eleştiri değildir. Temel varsayımlara dokunulmamıştır. Kitap ne sıradandır ne de sapkın; temel görüşün tartışmalı alanlarından birine eğilimlidir, o kadar. Tahmin edilebileceği gibi, Amerikan medyasında, iyi ya da kötü, epey ilgi çekmiştir.

Novick'in merkeze koyduğu analitik kategori “anı”dır. Fil-dişi kulede hâlâ fazlasıyla öfke bulunmasına karşın, “anı”nın, uzun zamandır akademik ortamlara düşmüş en zayıf kavram olduğu kesindir. Maurice Halbwachs'a zorunlu bir selam gönderdikten sonra Novick, “mevcut kaygıların”

neden suskun kaldığını şu inanılmaz sözlerle açıklıyor: Çok yoğun bir baskı olmasına rağmen, İsrail-Arap çatışması karşısında taraf olmayı reddettim (125). Holokost edebiyatı üzerine ayrıntılı araştırmalar yapan, eleştirmen Irwing How, Wiesel'in ciltler dolusu yazılarını tek bir paragrafla açıklayarak şöyle demektedir: Wiesel'in ilk kitabı, *Night*, sade ve tumturaklı sözlerden kaçınılarak yazılmıştır. “Night'tan sonra okumaya değer bir şey bulamıyorum”, diyor eleştirmen Alfred Kazin. “Elie, artık bir aktör konumunda. Bana kendisini 'ızdırıp içinde bir öğretmen' olarak tanımladı.” (Irwing Howe, “Writing and the Holocaust” *New Republic* [27 Ekim 1986]; Alfred Kazin, *A Lifetime Burning in Every Moment* [New York: 1996], 179)

3 New York: 1999. Norman Finkelstein, “Holocaust'un Kullanımları”, *London Review of Books* (6 Ocak 2000)

“Holokost anıları”nı nasıl şekillendirdiğini göstermeyi amaçlıyor. Bir zamanlar, muhalif entelektüeller bir yandan “iktidar” ve “çıkarlar” gibi güçlü politik kategorileri, diğer yandan da “ideoloji”yi kullanırlardı. Bugün ise, “kaygular” ve “anılar”ın mülayim, apolitik dilinden başka bir şey yok. Yine de, Novick’in ileri sürdüğü kanıtlar ışığında, Holokost anıları, belli çıkar çevrelerinin ideolojik bir aracı haline gelmiştir. Novick’e göre, Holokost anıları bir araç olarak seçilmesine rağmen, rastgele “seçilmemiştir”. Bu seçim, “avantaj ve dezavantajların hesaplanmasından” ziyade, “sonuçları... çok fazla düşünülmeden” yapılmış bir seçimdir.⁴ Kanıtlar ise tam tersi bir sonuca ulaşmamızı sağlıyor.

Nazi holokostuna duyduğum ilgi tamamen kişiseldir. Hem annem hem de babam, Varşova Gettosu’ndan ve Nazi toplama kamplarından sağ çıkabilmişler. Annem ve babam dışında, sülalemizin tamamı Naziler tarafından katledildi. Nazi holokostuna dair ilk anım annem hakkında: Okuldan eve döndüğümde, annemi televizyona yapışmış bir şekilde Adolf Eichmann’ın duruşmasını (1961) seyrederken buldum. Duruşmadan sadece on altı yıl önce kamplardan kurtulmuşlardı fakat zihnimdeki derin bir uçurum, anne-babamı onlardan ayırıyordu. Annemin ailesinin fotoğrafları oturma odasının duvarında asılıydı. (Babamın ailesinden hiç kimse savaştan sağ çıkamamış.) Neler olduğunu anlamayı bir kenara bırakın, onlarla nasıl bir bağlantım olduğunu dahi anlayamıyordum. Onlar amcam, halam ya da büyükbabam değil, annemin kardeşleri, ağabeyleri ve anne-babasıydılar. Çocukken John Hersey’in *The Wall* ve Leon Uris’in *Mila 18* kitaplarını okuduğumu hatırlıyorum. İkisi de Varşova Gettosu’yla ilgili kitaplardı. (Annemin işe giderken *The Wall*’u okumaya dalıp da ineceği metro durağını kaçırdığı için söylendi-

4 Novick, Holokost, 3-6.